

Національна академія внутрішніх справ
Кафедра філософії права та юридичної
логіки

**ТЕМА № 5 Антропологічний
та аксіологічний
дискурси управлінської
діяльності**

Безграмотними у ХХІ столітті будуть не ті, хто не вміє читати і писати, а ті, хто не вміє вчитися, розучуватися й переучуватися.

Елвін Тоффлер

Пора припинити навчати людину тому, чому вона може навчитися сама.

Дмитро Чернилевський

Питання до обговорення

- ◆ 1. Філософсько-антропологічні аспекти управлінської діяльності.
- ◆ 2. Особистість та її роль в управлінні. Поняття і типологія лідерства в управлінському процесі.
- ◆ 3. Ціннісні характеристики управління: системний вимір.

Рекомендована література

- ◆ Бех Ю.В. Філософія управління соціальними системами: монографія. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. 623 с.
- ◆ Гаєвська О. Б., Гаєвський Б. А. Організаційний потенціал України в системі наукового управління суспільством : монографія / О. Б. Гаєвська, Б. А. Гаєвський. К.: КНЕУ, 2021. 255 с.
- ◆ Квасова В. М. Роль соціальної відповідальності у системі публічного управління у досягненні сталого розвитку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 15. С. 127-136.
- ◆ Мацусіта К. Філософія менеджменту К.: Альпіна Паблішер, 2021. 188 с.
- ◆ Костицький М.В. Потреба використання цілісної методології в сучасній юридичній науці. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2022. 1 (23). С. 7–13.
- ◆ Філософські проблеми управління
<https://arm.naiaiu.kiev.ua/books/fpu/index.html>

Філософсько-антропологічні аспекти управлінської діяльності

**Багатство
антропологічного
закономірним
унікальності людини,
багатьох "сутісних образів",
частині яких
антропологічні дисципліни.**

**різновидів
знання є
відображенням
наявності у неї
певній
відповідають**

Сучасні дослідники виділяють наступні узагальнені «образи людини»:

- ◆ Людина розумна;
- ◆ Людина - виробник;
- ◆ Людина поціновувач краси;
- ◆ Людина схильна до творчості та лідерства;
- ◆ Людина – суспільна;
- ◆ Людина – схильна до ігрової поведінки;
- ◆ Людина – схильна до душевних страждань;
- ◆ Людина – релігійна;
- ◆ Людина – схильна до самогубства;
- ◆ Людина – сексуальна;
- ◆ Людина керівник;
- ◆ Людина керована,
- ◆ Людина натовпу.

філософська антропологія

Особливий тип філософствування – антропологізм, що задає філософії управління вихідні положення, окреслюючи напрямок наукового пошуку від багатомірної цілісності людини до ситуацій, де ця єдність виявляється, актуалізується, розширюючи діалог між усіма контекстами буття, в які потрапив сучасний біосоціодуховний індивід.

Основні поняття теми

- ◆ Людина — душевноозначена, природно-соціальна істота.
- ◆ Індивід — окремий представник людського роду, окремо взята людина (немовля — індивід з його антропологічними властивостями, або одиничне від сукупності).

Основні поняття теми

- ◆ Особистість — людський індивід, узятий в аспекті його соціальних якостей (погляди, цінності, інтереси, моральні переконання тощо), тобто це людина, що пройшла процес соціалізації.
- ◆ Індивідуальність — неповторний спосіб буття особи як суб'єкта самостійної діяльності, індивідуальна форма суспільного життя людини на противагу типовості
- ◆ .

Лідерство

(англ. leader — провідник, ведучий, керівник) виявляється у вмінні пробудити у співробітників мрію, до якої вони прагнутимуть наблизитися, «вдихнути» в них необхідну для цього енергію.

Лідерство – стосунки домінування і впливу в системі міжособистісних відносин у групі.

Теорії лідерства:

- ◆ теорія "соціального обміну" Дж.Хоманса;
- ◆ теорія людських ролей (Р.Бейлс)
- ◆ харизматична концепція
- ◆ інтерактивна теорія
- ◆ синтетична (або комплексна) теорія
- ◆ ситуативна теорія - визначає лідерство як продукт ситуації. Вимоги ситуації диктують вибір адекватних засобів і прийомів поведінки, відповідної комбінації особистісних рис, здатних максимально враховувати можливі зміни у її розвитку.



Типи лідерів (Л.І. Уманський):

- ◆ лідер-організатор;
- ◆ лідер-ініціатор;
- ◆ лідер-умілець;
- ◆ лідер емоційного притягання.

Особистісні риси лідера:

- ◆ впевненість у собі;
- ◆ енергійність;
- ◆ творчий підхід до справ;
- ◆ здатність розуміти і впливати на людей;
- ◆ управлінські здібності;
- ◆ чесність;
- ◆ емоційна стійкість.

Тип керівника формується під впливом таких основних чинників:

- ◆ **політичної системи суспільства;**
- ◆ **виробничих відносин, які залежать від способу господарювання;**
- ◆ **загальнолюдських цінностей (не вкради і т.д.);**
- ◆ **цінностей певного суспільства;**
- ◆ **психофізіологічної природи людини;**
- ◆ **національного менталітету – національного способу мислення тощо.**

Аксіоло́гія

- ◆ (від грец. αξία—цінність) — наука про цінності, учення про природу духовних, моральних, естетичних та інших цінностей, їх зв'язку між собою, із соціальними, культурними чинниками та особистістю людини; розділ філософії.
- ◆ Встановлює класифікацію цінностей, їх ієрархію.

Аксіологія управління

- ◆ досліджує властивості предметів і явищ, які стають метою діяльності та управління нею, здатні задовольняти потреби й інтереси людини і суспільства в цілому.
- ◆ Аксіологія управління відповідає на запитання: *чи не суперечить* управлінське рішення ціннісним нормам і уявленням суспільства.

Мета аксіології управління

З'ясування природи ціннісних основ управління, дослідження цінностей та ідеалів, притаманних соціуму, вивчення взаємозалежності та взаємодії аксіологічних основ управління і стилю управління з життєвими цінностями, ідеалами, мотивами та інтересами всіх учасників процесу управління нею – як керівників, що формують управлінські рішення та забезпечують їх виконання, так і безпосередніх виконавців.

Ціннісна орієнтація —

сукупність внутрішніх і зовнішніх рушійних сил, які спонукають людину до діяльності, задають межі і форми діяльності і додають цій діяльності спрямованість, орієнтовану на досягнення певної мети. Вплив ціннісної орієнтації на поведінку людини залежить від безлічі чинників, багато в чому індивідуально і може мінятися під впливом зворотного зв'язку з боку діяльності людини.

Ціннісні орієнтації працівників поліції

Відповідно до принципу комплексності мають базуватися на трьох основних компонентах:

- ◆ *потенційні можливості співробітника (психолого-фізіологічні особливості особистості, освіта, виховання, досвід та ін.);*
- ◆ *особистісні мотиваційні компоненти;*
- ◆ *врахування мети і завдань підрозділу.*

Через ціннісно-мотиваційні характеристики

- ◆ розкривається зміст діяльності працівника МВС, аналіз якої дозволяє зрозуміти, якими шляхами здійснюється адаптація сучасного керівника до ринкових відносин у суспільстві;
- ◆ Стає зрозумілим, як керівник, що виступає суб'єктом формування ціннісних орієнтацій всього колективу і спрямовує його роботу в певне русло, вміє вирішувати конфлікти у власній мотиваційній сфері, інтегрувати нові цінності і ціннісні системи.

ціннісна орієнтація в змісті керівництва

– це стимули, що організовують і спонукають одного працівника або колектив в цілому до реалізації наявних програм, активної діяльності задля досягнення цілей.

Висновок

- ◆ керівництво по відношенню до керівника розглядається відповідно як соціальна роль по відношенню до її виконавця;
- ◆ лідерство розглядається як риса психіки, що виявляється в умінні акумулювати, концентрувати у собі інтереси групи, організації і повести її за собою, в свою чергу, лідер - це людина, якій притаманні вищезазначені якості.

- ◆ ціннісна орієнтація в структурі діяльності керівника МВС здійснює безпосередній вплив на його соціальний статус, систему мотивації, забезпечуючи зацікавленість у досягненні позитивних результатів, а також визначає особистісну та пізнавальну компетентність керівника.

Завдання для самостійної роботи:

- ◆ Як співвідносяться влада і управління?
- ◆ Яку роль грає громадська думка у формуванні управлінських рішень?
- ◆ Які функції виконує в управлінні суспільством українська інтелігенція?
- ◆ Яку роль відіграє в управлінні суспільством національна еліта?

